

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн 9 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2023/102/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Орхон аймаг
2024 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: Buynundrakhb@audit.gov.mn

Аудитор: Ж.Наранчимэг
Утас: 70359826 Цахим хаяг: naranchimegj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.02.16 № 01

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн 9 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн 9 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын Олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг, хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд багш нар болон ТҮ-ийн ажилчдын цалин 1 удаа нэмэгдэж өөрчлөгдсөн тул төсөв өсөх шалтгаан болсон. Улсын төсвөөс 704,580.0 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 56,143.4 мянган төгрөг нийт 760,723.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан бол эцэг эхээс хүүхдийн хоолны мөнгө 24,359.5 мянган төгрөгийг байгууллагын дансаар хүлээн авсан байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 44 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 97 хувьтай гэж үнэлсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй аудитор аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	57,242,223.44	167,593,755.44
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	21,988,032.44	138,299,889.44
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	21,988,032.44	138,299,889.44
Төгрөг	21,988,032.44	138,299,889.44
Төрийн сангийн харилцах	21,285,917.00	138,299,889.44
Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	702,115.44	-
БАРАА МАТЕРИАЛ	35,254,191.00	29,293,866.00
Түүхий эд материал	28,017,205.00	26,156,930.00
Тусгай зориулалттай материал	27,633,180.00	26,024,180.00
Эм боох материал	384,025.00	132,750.00
Хангамжийн материал	7,236,986.00	3,136,936.00
Бичиг хэргийн материал	2,472,436.00	2,507,436.00
Аж ахуйн материал	3,915,550.00	184,500.00
Барилгын засварын материал	445,000.00	445,000.00
Хүнсний материал	404,000.00	-
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,291,955,084.89	1,272,512,277.26
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,291,955,084.89	1,272,512,277.26
Газар		
Биет хөрөнгө	1,091,595,084.73	1,072,152,277.26
Барилга, байгууламж, орон сууц	1,127,068,206.00	1,136,330,256.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(100,657,525.92)	(125,893,012.65)
Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	52,206,965.04	64,768,965.04
Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,040,230.29)	(25,467,429.35)
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,265,181.00	43,665,181.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,799,728.11)	(27,588,120.55)
Зам, гүүрийн байгууламж	15,918,667.09	15,918,667.09
Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,366,450.08)	(9,582,229.32)
Биет бус хөрөнгө	200,360,000.16	200,360,000.00
Програм хангамж	400,000.00	400,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(399,999.84)	(400,000.00)
Бусад биет бус хөрөнгө	200,360,000.00	200,360,000.00
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,349,197,308.33	1,440,106,032.70
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,349,197,308.33	1,440,106,032.70
Засгийн газрын хувь оролцоо	1,349,197,308.33	1,440,106,032.70
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	484,373,149.00	484,373,149.00
Өмч: - төрийн	284,013,149.00	284,013,149.00

Эздийн өмчийн бусад хэсэг	200,360,000.00	200,360,000.00
Хуримтлагдсан үр дүн	(156,953,950.25)	(66,045,225.88)
Өмнөх үеийн үр дүн	(156,953,950.25)	(156,953,950.25)
Тайлант үеийн үр дүн	-	90,908,724.37
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,021,778,109.58	1,021,778,109.58
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,349,197,308.33	1,440,106,032.70

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	583,560,600.00	818,071,700.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	33,032,600.00	57,348,300.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	33,032,600.00	25,485,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	33,032,600.00	25,485,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	14,160,000.00	25,485,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	18,872,600.00	31,862,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	550,528,000.00	760,723,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	480,975,100.00	704,580,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	704,580,000.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	480,975,100.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,552,900.00	56,143,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,552,900.00	56,143,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	583,292,814.14	727,162,975.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	583,292,814.14	727,162,975.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	564,160,978.14	720,172,679.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	365,740,573.00	456,236,128.00
210101	Үндсэн цалин	241,267,996.00	299,911,292.00
210102	Нэмэгдэл	102,596,556.00	138,306,201.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	356,800.00	520,000.00
210104	Урамшуулал	21,519,221.00	17,498,635.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,866,220.00	56,305,895.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,116,498.00	38,745,837.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,653,984.00	4,516,297.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,873,192.00	3,612,838.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	656,595.00	857,281.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,565,951.00	8,573,642.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	29,058,396.00	30,951,254.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,227,975.00	4,469,879.00
210302	Түлш, халаалт	17,748,034.00	18,399,388.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,082,387.00	8,081,987.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,446,998.00	23,350,500.00
210401	Бичиг хэрэг		9,025,800.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,446,998.00	9,278,200.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	5,046,500.00
2105	Нормативт зардал	48,659,260.00	59,256,480.00
210502	Хоол, хүнс	48,659,260.00	59,256,480.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,073,600.00	7,729,800.00
210604	Урсгал засвар	2,073,600.00	7,729,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	962,000.00	1,080,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	962,000.00	1,080,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	68,353,931.14	85,262,622.63
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,417,605.00	36,350,415.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,763,430.00	3,245,350.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	35,172,896.14	45,666,857.63
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,131,836.00	6,990,296.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,907,678.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,907,678.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,224,158.00	6,990,296.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,224,158.00	6,990,296.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>1,346,590,240.89</u>	<u>90,908,724.37</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>1,346,590,240.89</u>	<u>90,908,724.37</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>565,853,142.00</u>	<u>786,208,900.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	14,160,000.00	25,485,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	14,160,000.00	25,485,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	14,160,000.00	25,485,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	14,160,000.00	25,485,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	551,693,142.00	760,723,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	480,975,100.00	704,580,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	704,580,000.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	480,975,100.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,552,900.00	56,143,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,552,900.00	56,143,400.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	1,165,142.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,165,142.00	-

2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	542,811,321.00	659,424,993.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	542,811,321.00	659,424,993.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	522,514,343.00	652,434,697.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	364,275,599.00	456,236,128.00
210101	Үндсэн цалин	241,267,996.00	297,188,093.00
210102	Нэмэгдэл	101,131,582.00	141,029,400.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	356,800.00	520,000.00
210104	Урамшуулал	21,519,221.00	17,498,635.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,866,220.00	56,305,895.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,116,498.00	38,745,837.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,653,984.00	4,516,297.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,873,192.00	3,612,838.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	656,595.00	857,281.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,565,951.00	8,573,642.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	29,058,396.00	30,951,254.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,227,975.00	4,469,879.00
210302	Түлш, халаалт	17,748,034.00	18,399,388.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,082,387.00	8,081,987.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,069,248.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,069,248.00	-
2105	Нормативт зардал	49,982,100.00	58,481,230.00
210502	Хоол, хүнс	49,982,100.00	58,481,230.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,073,600.00	7,729,800.00
210604	Урсгал засвар	2,073,600.00	7,729,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	962,000.00	1,080,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	962,000.00	1,080,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,227,180.00	41,650,390.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,927,480.00	38,405,040.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,299,700.00	3,245,350.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,296,978.00	6,990,296.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,072,820.00	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	1,165,142.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,907,678.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,224,158.00	6,990,296.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,224,158.00	6,990,296.00

3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	23,041,821.00	126,783,907.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	2,195,882.00	10,472,050.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,195,882.00	10,472,050.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,195,882.00	10,472,050.00
223001	Бусад хөрөнгө	2,195,882.00	10,472,050.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(2,195,882.00)	(10,472,050.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	20,845,939.00	116,311,857.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		21,988,032.44
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	21,988,032.44	138,299,889.44

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(191,791,906.11)	1,314,359,352.47
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(1,311,752,285.03)	(1,311,752,285.03)
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(1,503,544,191.14)	2,607,067.44
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,346,590,240.89	1,346,590,240.89
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(156,953,950.25)	1,349,197,308.33
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(156,953,950.25)	1,349,197,308.33
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(156,953,950.25)	1,349,197,308.33
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	90,908,724.37	90,908,724.37
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	484,373,149.00	1,021,778,109.58	(66,045,225.88)	1,440,106,032.70

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	780112300.00	662906747.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	780112300.00	652434697.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	780112300.00	652434697.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	565236800.00	456236128.00
210101	Үндсэн цалин	375178200.00	297188093.00
210102	Нэмэгдэл	173028300.00	141029400.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	520000.00

210104	Урамшуулал	17030300.00	17498635.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	70654300.00	56305895.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	48045000.00	38745837.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5652300.00	4516297.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4522000.00	3612838.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1130200.00	857281.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11304800.00	8573642.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37941400.00	30951254.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	9101000.00	4469879.00
210302	Түлш, халаалт	16897900.00	18399388.00
210303	Цэвэр, бохир ус	11942500.00	8081987.00
2105	Нормативт зардал	71,147,900.00	58,481,230.00
210502	Хоол, хүнс	71,147,900.00	58,481,230.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,202,000.00	7,729,800.00
210604	Урсгал засвар	18,202,000.00	7,729,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,081,800.00	1,080,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,081,800.00	1,080,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,848,100.00	41,650,390.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,602,600.00	38,405,040.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,245,500.00	3,245,350.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	10,472,050.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	10,472,050.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	10,472,050.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	780,112,300.00	779,920,719.44
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	723,968,900.00	704,580,000.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	723,968,900.00	704,580,000.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	56,143,400.00	49,153,104.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	56,143,400.00	49,153,104.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	26,187,615.44
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	26,187,615.44
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		21,988,032.44
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		138,299,889.44

3. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 7,340.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 79.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 7,261.1 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

Аудитаар залруулаагүй 3 зөрчилтэй асуудал нь тогтоосон материаллаг байдлын дүнгээс бага байгаа тул өөрчлөлтгүй дүгнэлт өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Байгууллагын бараа материалын үлдэгдэлд түүвэрлэн биет тооллого хийхэд 79.5 мянган төгрөгийн бараа материал дутаасанд 1 төлбөрийн акт тогтоов.

3.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөөгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Цалин хөлстэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Цэцэрлэгийн эрхлэгч 2023.12.19-ны Б/45 дугаар тушаалаар 15 албан хаагчдад 2,606.6 мянган төгрөгийн ур чадварын нэмэгдэл олгохдоо шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэлгүй олгосон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 4-р хавсралтаар баталсан “Төрийн үйлчилгээний албан хаагчид ур чадварын нэмэгдэл олгох нийтлэг журам”-ын 3-д “Төрийн үйлчилгээний байгууллагын удирдах, гүйцэтгэх, туслах албан хаагчид төрийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлж байх хугацаанд нь ур чадварын нэмэгдэл олгох асуудлыг энэ журмын 4-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу албан тушаалын сарын үндсэн цалингаас 10-25 хувиар тооцож, сар бүр олгоно” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Албан хаагчдын ур чадварын нэмэгдлийг олгохдоо холбогдох хууль, журамд нийцүүлж, шалгуур үзүүлэлтээр үнэлж олгох.

2. Бараа материалын орлого, зарлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Бараа материалын данснаас 2022 онд актлах ёстой байсан 4,654.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг 2023 онд акталсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.2-т "Бараа, материал, үнэ бүхий зүйлийн орлого, зарлагыг цэгцлэн шалгаж, нэр төрлийн бүртгэлийг эд хариуцагч бүрээр хөтлүүлж тайлан гаргуулан үлдэгдлийн бүртгэлтэй тулган шалгасан байх;", 71.7-д "Өмнөх тооллогоор тайлан тэнцлээс хасахаар шийдвэрлэсэн үндсэн хөрөнгө, түүхий эд материал, бэлэн бүтээгдэхүүн, барааг худалдах, устгах зэргээр бүрэн шийдвэрлүүлж үр дүнг бүртгэлд тусгасан байх;", 73.2-т "Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл,

---

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана." гэж заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Бараа материалыг данснаас хасах шийдвэр гарсан тухай бүрд нь актлах ажлыг зохион байгуулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Байгууллагын хуваарилах байгууламж шинэчилж засварлах 9,262.0 мянган төгрөгийн гэрээт ажлын төлбөрийг ажил дуусаж хүлээлгэн өгсний дараа 14 хоногийн дотор 100% шилжүүлэх байтал гэрээг зөрчин урьдчилгаа шилжүүлсэн байгаа	1	9,262.0			1	9,262.0	1	9,262.0				
Шилэн дансны цахим системд бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр хэсэгт 3,520.0 мянган төгрөгийн “Хөрөнгө зарцуулах тухай” тушаалыг мэдээлээгүй орхигдуулж мэдээлсэн байна.	1	3,520.0	1	3,520.0			1	3,520.0				
Дүн	2	12,782.0	1	3,520.0	1	9,262.0	1	12,782.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн

Байгууллагын бараа материалын үлдэгдэлд түүвэрлэн биет тооллого хийхэд 79.5 мянган төгрөгийн бараа материал дутаасан	1	79.5	1	79.5							
Цэцэрлэгийн эрхлэгч 2023.12.19-ны Б/45 дугаар тушаалаар 15 албан хаагчдад 2,606.6 мянган төгрөгийн ур чадварын нэмэгдэл олгохдоо шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэлгүй олгосон байна.	1	2,606.6					1	2,606.6			
Бараа материалын данснаас 2022 онд актлах ёстой байсан 4,654.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг 2023 онд акталсан байна	1	4,654.5					1	4,654.5			
Дүн	3	7,340.6	1	79.5			2	7,261.1			

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс						
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								